

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Traducerea și permisiunea de republicare au fost oferite sub autoritatea Direcției Generale Agent Guvernamental, Ministerul Justiției al Republicii Moldova (justice.gov.md). Permisuniunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

The present text and the authorisation to republish were granted under the authority of the Governmental Agent's General Department from the Ministry of Justice of the Republic of Moldova (justice.gov.md). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées sous l'autorité de la Direction générale de l'Agent gouvernemental du Ministère de la Justice de la République de Moldova (justice.gov.md). L'autorisation de republier cette traduction a été accordée dans le seul but de son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

SECȚIA A PATRA

CAUZA ROȘCA, SECĂREANU ȘI ALȚII c. MOLDOVEI

(Cererile nr. 25230/02, 25203/02, 27642/02, 25234/02 și 25235/02)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

27 martie 2008

DEFINITIVĂ

27/06/2008

Această hotărâre poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Roșca, Secăreanu și Alții c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a Patra), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Lech Garlicki,

Giovanni Bonello,

Stanislav Pavlovschi,

Ljiljana Mijović,

David Thór Björgvinsson,

Ledi Bianku, *judecători*,

și Fatoș Aracı, *Grefier adjunct al Secției*,

Deliberând la 4 martie 2008 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cinci cereri (nr. 25230/02, 25203/02, 27642/02, 25234/02 și 25235/02) depuse împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către Iurie Roșca, Ștefan Secăreanu, Petru Buburuz, Anatol Roșcovan și Anatol Eremia („reclamanții”) la 10 iulie, 28 mai, 17 iunie 2002, 24 martie 2003 și, respectiv, 16 aprilie 2002.

2. Reclamanții au fost reprezentați de către dl V. Nagacevschi, dl V. Gribincea și dl V. Constantinov, avocați din Chișinău și membri ai organizației non-guvernamentale „Juriștii pentru drepturile omului”. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său la acea dată, dl V. Pârlog.

3. Reclamanții au pretins, în special, că dreptul lor la libertatea de întrunire a fost încălcat ca rezultat al sancțiunilor ce le-au fost aplicate pentru organizarea și/sau participarea la o întrunire neautorizată.

4. La 30 noiembrie 2004, Curtea a decis să conexeze cererile și să le comunice Guvernului. În conformitate cu articolul 29 § 3 al Convenției, ea a decis ca fondul cererilor să fie examinat concomitent cu admisibilitatea acestora.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. Reclamanții sunt membri și/sau simpatizanți ai Partidului Popular Creștin Democrat („PPCD”), un partid politic parlamentar din Republica Moldova care, la momentul evenimentelor, era în opoziție.

1. Contextul cauzei

6. La sfârșitul anului 2001, Guvernul Republicii Moldova și-a exprimat public intenția de a introduce în școli studiarea obligatorie a limbii ruse pentru copiii cu vârsta de la șapte ani în sus.

7. Această inițiativă a determinat critica vehementă din partea opoziției și a generat o dezbatere publică aprinsă.

8. La 26 decembrie 2001, fracțiunea parlamentară a PPCD a informat Consiliul municipal Chișinău despre intenția sa de a organiza o întâlnire cu alegătorii săi la 9 ianuarie 2002, în Piața Marii Adunări Naționale, în fața clădirii Guvernului. El a declarat că întâlnirea va viza introducerea studierii obligatorii a limbii ruse în școli. El s-a bazat pe articolul 22 al Legii despre statutul deputatului în Parlament (a se vedea paragraful 33 de mai jos), care, potrivit PPCD, nu cere membrilor Parlamentului să obțină o autorizație prealabilă pentru întâlnirile cu alegătorii săi.

2. Deciziile Consiliului municipal

9. Printr-o decizie din 3 ianuarie 2002, Consiliul municipal a calificat adunarea care urma să aibă loc la 9 ianuarie 2002 drept o „demonstrație”, în sensul articolelor 4, 8, 12 și 13 ale Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor (a se vedea paragraful 33 de mai jos), și a autorizat grupul parlamentar al PPCD să o desfășoare în scuarul Operei Naționale. El nu a motivat în vreun fel schimbarea locului desfășurării întrunirii.

10. Mai târziu, la 23 ianuarie 2002, Consiliul municipal a adresat o scrisoare Ministerului Justiției, informându-l că exista o discrepanță între prevederile Legii despre statutul deputatului în Parlament și cele ale Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor și că Consiliul nu știa pe care dintre ele s-o aplice. El a declarat, *inter alia*, că numeroși juriști cu renume susțineau ideea că deputații PPCD aveau dreptul să organizeze întâlniri cu alegătorii lor în Piața Marii Adunări Naționale în temeiul prevederilor articolelor 22 și 23 ale Legii despre statutul deputatului în Parlament, fără a obține autorizație prealabilă. În acest sens, el a citat opinia unui Ombudsman, care considera că, deoarece articolul 23 al Legii despre statutul deputatului în Parlament declara dreptul deputatului să ceară la fața locului încetarea încălcării legii, deputații în Parlament ai PPCD erau în

drept să ceară încetarea pretinselor încălcări privitor la introducerea studierii obligatorii a limbii ruse în fața clădirii Guvernului, deoarece aici se afla și Ministerul Educației. Prin urmare, Consiliul municipal a cerut Ministerului Justiției să solicite Parlamentului o interpretare oficială a legislației în cauză.

11. La 26 ianuarie 2002, Consiliul municipal a emis o decizie care prevedea, *inter alia*, următoarele:

„Luând în considerație faptul că prevederile legislației naționale în privința adunărilor organizate de PPCD și opiniile experților legali sunt contradictorii, precum și având în vedere impactul social considerabil al unei posibile decizii cu privire la această chestiune și consecințele pe care le poate avea, Consiliul municipal a cerut Ministerului Justiției să solicite Parlamentului o interpretare oficială și urgentă a legislației în cauză. ... Prin urmare, decizia Consiliului municipal din 3 ianuarie 2002 este suspendată până la interpretarea oficială a Parlamentului.”

3. Întrunirile organizate de către deputații în Parlament ai PPCD

10. Între timp, la 9 ianuarie 2002, grupul parlamentar al PPCD a desfășurat o întrunire în Piața Marii Adunări Naționale, în fața sediului Guvernului. Acesta a mai desfășurat întruniri la 11, 13, 15, 16 și 17 ianuarie 2002. PPCD a informat Consiliul municipal din timp despre fiecare adunare; totuși, el nu a cerut autorizarea lor în baza Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor.

4. Scrisoarea de avertizare de la Ministerul Justiției și răspunsul PPCD

11. La 14 ianuarie 2002, Ministerul Justiției a emis o avertizare oficială în adresa PPCD, în temeiul articolului 27 al Legii privind partidele și alte organizații social-politice (a se vedea paragraful 33 de mai jos). El a menționat, *inter alia*, că PPCD a încălcat prevederile articolului 6 al Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor prin organizarea întrunirilor în Piața Marii Adunări Naționale la 9, 10, 11 și 13 ianuarie 2002, în pofida autorizației emise de Consiliul municipal, care a permis organizarea demonstrației doar la 9 ianuarie 2002 în scuarul Operei Naționale. Ministerul Justiției a cerut încetarea imediată a acțiunilor pe care le considera ilegale și neconstituționale și care, potrivit acestuia, nu erau întâlniri cu alegătorii, în sensul Legii despre statutul deputatului în Parlament, ci demonstrații care cădeau sub incidența Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor. El a solicitat PPCD să prezinte explicații scrise în termen de trei zile și l-a avertizat că, dacă nu se va conforma avertizării, ministerul va suspenda activitatea partidului în temeiul articolului 29 al Legii privind partidele și alte organizații social-politice (a se vedea paragraful 37 de mai jos).

12. La 17 ianuarie 2002, președintele PPCD a adresat Ministerului Justiției o scrisoare, în care a declarat că întrunirile nu au fost organizate de

către PPCD, ci de membrii grupului său parlamentar și că, prin urmare, deputații în cauză erau responsabili, nu partidul. De asemenea, el a invocat articolul 22 al Legii despre statutul deputatului în Parlament, susținând că această lege era una specială, aplicabilă întâlnirilor dintre deputații în parlament și alegători, în timp ce Legea cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor avea un caracter general. *In fine*, el a afirmat că amenințarea cu suspendarea activității partidului constituie o măsură politică luată de Partidul Comuniștilor în scopul reprimării opoziției.

5. Suspendarea activității PPCD

13. La 18 ianuarie 2002, în temeiul articolului 29 al Legii privind partidele și alte organizații social-politice, Ministerul Justiției a emis o decizie prin care a dispus suspendarea activității PPCD pentru o lună.

16. Măsura a fost impusă ca urmare a organizării de către PPCD a întrunirilor neautorizate la 9, 10, 11, 13, 15, 16 și 17 ianuarie 2002.

14. Ministerul Justiției a respins argumentul președintelui PPCD, potrivit căruia partidul nu era responsabil. El a declarat, *inter alia*, că adunările organizate de PPCD pe datele de mai sus au reprezentat, de fapt, demonstrații și marșuri, și, prin urmare, cad mai degrabă sub incidența Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor, decât sub incidența Legii despre statutul deputatului în Parlament, după cum a pretins PPCD.

15. Conform deciziei, PPCD a încălcat prevederile articolelor 5, 6, 7, 8, 9 și 11 ale Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor, prin faptul că nu a obținut o autorizație prealabilă de la Consiliul municipal pentru organizarea demonstrațiilor și deoarece a blocat drumurile publice.

16. Participarea minorilor în demonstrațiile PPCD a avut loc cu încălcarea articolului 15 al Convenției Internaționale cu privire la Drepturile Copilului, articolului 13 (3) al Legii privind drepturile copilului și articolului 56 (g) al Legii educației.

17. De asemenea, acțiunile PPCD au constituit o violare a articolelor 27 și 29 ale Legii privind partidele și alte organizații social-politice, articolului 15 alin. 1 și 2 al Legii despre statutul deputatului în Parlament și articolul 32 al Constituției. Folosirea unor astfel de sloganuri precum „*Mai bine mort decât comunist*” ar putea fi interpretată ca o chemare la violență publică și un act care subminează ordinea legală și constituțională.

6. Procedurile privind contestarea suspendării activităților partidului și revocarea suspendării

18. La 24 ianuarie 2002, PPCD a contestat decizia Ministerului Justiției, susținând, *inter alia*, că întrunirile au reprezentat întâlniri cu alegătorii, în sensul Legii despre statutul deputatului în Parlament, și nu întruniri care cad sub incidența Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor.

19. La 8 februarie 2002, Ministerul Justiției a emis o decizie prin care a revocat suspendarea activității PPCD. El a subliniat că PPCD a încălcat toate legile menționate în decizia din 18 ianuarie 2002 și că suspendarea temporară a fost necesară și justificată. Totuși, ca urmare a solicitării Secretarului General al Consiliului Europei, adresată în temeiul articolului 52 al Convenției, și având în vedere apropiatele alegeri locale, PPCD a fost autorizat să-și reia activitatea. Decizia din 8 februarie 2002 nu a anulat însă decizia din 18 ianuarie 2002.

20. La 7 martie 2002, Curtea de Apel a decis în favoarea Ministerului Justiției și a constatat că decizia din 18 ianuarie 2002 a fost legală. Ea a respins argumentul PPCD, potrivit căruia partidul nu era responsabil pentru acțiunile membrilor săi, și anume ale grupului său parlamentar. Ea a constatat că întrunirile organizate de PPCD au reprezentat de fapt demonstrații, întâlniri și marșuri, care cădeau sub incidența prevederilor Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor, și nu întâlniri cu alegătorii. Chiar dacă s-ar presupune că adunările au fost gândite ca întâlniri cu alegătorii, acestea au fost transformate treptat în demonstrații și, prin urmare, PPCD avea nevoie de autorizație pentru a le organiza. De asemenea, instanța a declarat că, în urma demonstrațiilor, compania de transport public a suferit pierderi în mărime de 12,133 lei moldovenești (MDL) (1,050 euro (EUR) la acea dată). Participarea minorilor la demonstrații a avut loc cu violarea Convenției Internaționale cu privire la Drepturile Copilului, Legii privind drepturile copilului și Legii educației.

21. PPCD a depus recurs împotriva acestei decizii la Curtea Supremă de Justiție, bazându-se, *inter alia*, pe articolele 10 și 11 ale Convenției.

22. La 17 mai 2002, un colegiu al Curții Supreme de Justiție a pronunțat decizia sa prin care a respins recursul depus de PPCD. El a reiterat argumentele Curții de Apel și a constatat, *inter alia*, că, deoarece demonstrațiile organizate de PPCD erau ilegale, sancțiunea care i-a fost aplicată nu a fost disproporțională. El a stabilit, de asemenea, că în orice caz, decizia Ministerului Justiției nu a avut efecte negative asupra PPCD, deoarece ea nu a fost executată, conturile bancare ale PPCD nu au fost blocate, iar partidul putea să-și continue activitatea în mod nestingherit.

7. Procedurile Guvernului privind declararea ilegală a adunărilor organizate de PPCD și solicitarea deciziei privind încetarea lor

23. Ministerul Justiției nu a răspuns la cererea Primăriei din 23 ianuarie 2002 privind interpretarea legii și nu a adresat Parlamentului vreo solicitare. Totuși, la 21 februarie 2002, Guvernul a depus o cerere la Curtea Supremă de Justiție, solicitând acesteia, *inter alia*, să declare demonstrațiile organizate de PPCD drept ilegale și să dispună încetarea lor.

27. La 25 februarie 2002, Curtea Supremă de Justiție a decis în favoarea Guvernului și a declarat întrunirile drept ilegale. Ea a constatat, *inter alia*, că:

„Chiar dacă se acceptă faptul că PPCD a planificat inițial organizarea întâlnirilor cu alegătorii, acestea au fost transformate treptat în demonstrații, marșuri, procesiuni și pichetări, care cad sub incidența prevederilor Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor. În aceste circumstanțe, liderii PPCD erau obligați să respecte prevederile Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor”

24. PPCD a depus recurs, însă, la 15 martie 2002, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul, iar decizia din 25 februarie 2002 a devenit irevocabilă.

8. *Procedurile contravenționale împotriva reclamanților*

25. La date nespecificate, poliția de sector a întocmit dosare contravenționale în legătură cu participarea reclamanților la demonstrații neautorizate. Dosarele au fost transmise Judecătoriei sectorului Buiucani.

30. Prin hotărârile sale din 21 februarie 2002, 21 februarie 2002, 24 ianuarie 2002, 29 ianuarie 2002 și, respectiv, 24 ianuarie 2002, Judecătoria sectorului Buiucani a constatat că reclamanții sunt vinovați de participarea la demonstrații neautorizate, abatere prevăzută de articolul 174/1 al Codului cu privire la contravențiile administrative. În special, instanța judecătorească a constatat că dl Roșca și dl Secareanu sunt vinovați de organizarea și participarea activă în demonstrațiile PPCD în perioada între 9 și 31 ianuarie 2002. Ea a constatat vinovăția dlui Buburuz în participarea lui la demonstrația PPCD din 15 ianuarie 2002, iar a dlui Roșcovan și dlui Eremia pentru participarea la demonstrațiile din 20 și, respectiv, 13 ianuarie 2002. Instanța judecătorească a obligat reclamanții să plătească amenzi contravenționale în mărime de MDL 450 (EUR 40), MDL 450 (EUR 40), MDL 90 (EUR 8), MDL 90 (EUR 8) și, respectiv, MDL 90 (EUR 8).

26. Reclamanții au contestat hotărârile judecătorești de mai sus, pretinzând, *inter alia*, încălcarea dreptului lor la libertatea de exprimare, garantat de articolul 10 al Convenției, și a dreptului lor la libertatea întrunirilor, garantat de articolul 11 al Convenției.

27. Prin deciziile sale din 30 aprilie 2002, 30 aprilie 2002, 13 februarie 2002, 28 februarie 2002 și, respectiv, 13 februarie 2002, Tribunalul Chișinău a respins plângerile. Deciziile nu au fost motivate.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

28. Dreptul intern relevant a fost expus în hotărârea Curții în cauza *Christian Democratic People's Party v. Moldova*, nr. 28793/02, §§ 34-41, ECHR 2006-... .

ÎN DREPT

29. Reclamanții au pretins că obligarea lor la plata amenzilor contravenționale a constituit o încălcare a dreptului lor la libertatea de exprimare, garantat de articolul 10 al Convenției, și a dreptului lor la libertatea de întrunire, garantat de articolul 11 al Convenției. Prevederile invocate de către reclamanți sunt următoarele:

„Articolul 10 al Convenției

1. Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. ...

2. Exercițarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Articolul 11 al Convenției

1. Orice persoană are dreptul la libertatea de întrunire pașnică și la libertatea de asociere, inclusiv dreptul de a constitui cu alții sindicate și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale.

2. Exercițarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protejarea sănătății sau a moralei ori pentru protecția drepturilor și libertăților altora. Prezentul articol nu interzice ca restrângeri legale să fie impuse exercitării acestor drepturi de către membrii forțelor armate, ai poliției sau ai administrației de stat.”

I. ADMISIBILITATEA PRETENȚIILOR

30. În cererea lor inițială, reclamanții s-au plâns, în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției, de inechitatea procedurilor contravenționale inițiate împotriva lor. Totuși, în observațiile lor cu privire la admisibilitatea și fondul cauzei, ei au cerut Curții să nu continue examinarea acestei pretenții. Curtea nu găsește vreun motiv care ar justifica continuarea examinării acesteia.

31. Curtea consideră că restul pretențiilor reclamanților ridică chestiuni de fapt și de drept care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului, și că niciun temei pentru declararea lor inadmisibile nu a fost stabilit. Din aceste motive, Curtea declară restul cererii

admisibil. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul părții rămase a cererii.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 11 AL CONVENȚIEI

32. Reclamanții au susținut că sancționarea lor pentru organizarea și/sau participarea la adunările PPCD a constituit o încălcare a dreptului lor la libertatea de întrunire, garantat de articolul 11 al Convenției. Potrivit lor, această cauză urma a fi distinsă de cauza *Ziliberberg v. Moldova* ((dec.), nr. 61821/00, 4 mai 2004), deoarece întrunirile PPCD au fost pașnice, s-au referit la o chestiune de interes public major, au contribuit la dezbateri publice, și deoarece în privința lor au fost aplicate cele mai mari amenzi posibile prevăzute de lege.

33. Guvernul a reiterat argumentele sale expuse în hotărârea Curții în cauza *Christian Democratic Poeploe's Party v. Moldova* (citată mai sus, § 57-61) și a atras atenția asupra asemănării cauzelor.

34. Curtea notează că reclamanții au fost amendați pentru participarea lor la demonstrații neautorizate organizate de PPCD (a se vedea paragraful 30 de mai sus). Curtea reamintește că în cauza *Christian Democratic Poeploe's Party v. Moldova*, partidul reclamant a fost sancționat pentru organizarea acestor demonstrații. Prin urmare, acuzațiile aduse reclamanților care au participat la aceste întruniri nu pot fi disociate de acuzațiile aduse PPCD în acea cauză. Din acest motiv, la examinarea acestei cauze Curtea se va baza pe constatările sale din hotărârea *Christian Democratic Poeploe's Party v. Moldova*.

35. În hotărârea *Christian Democratic Poeploe's Party v. Moldova*, Curtea a făcut următoarele constatări în privința sancțiunilor impuse PPCD:

„71. Curtea notează că, la momentul evenimentelor, PPCD era un partid parlamentar de opoziție minoritar, care deținea aproximativ zece procente din locurile din Parlament, în timp ce Partidul Comunistilor, care era majoritar, avea aproximativ șaptezeci de procente din locuri. Suspendarea activității i-a fost impusă reclamantului ca rezultat al adunărilor pe care el le-a organizat pentru a-și exprima dezacordul și pentru a protesta împotriva planurilor Guvernului de a face obligatorie studierea limbii ruse în școli. La acel moment, acesta constituia subiectul unor dezbateri aprinse în societatea moldovenească. Ținând cont de interesul public pentru libera exprimare în aceste circumstanțe și faptul că reclamantul era un partid politic parlamentar de opoziție, Curtea consideră că marja de apreciere a statului a fost, prin urmare, limitată și că numai motive foarte convingătoare ar fi putut justifica ingerința în dreptul PPCD la libertatea de exprimare și de întrunire (a se vedea paragraful 68 de mai sus).

72. Ministerul Justiției și, ulterior, instanțele judecătorești naționale, atunci când au justificat suspendarea activității PPCD s-au bazat pe trei motive principale: că PPCD nu a obținut autorizație pentru adunările sale în conformitate cu Legea cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor, că la adunări au fost prezenți copii și că unele declarații făcute la adunări au constituit incitări la violență publică.

73. În ceea ce privește primul motiv, Curtea notează că a existat o dispută cu privire la aplicabilitatea prevederilor Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor față de adunările PPCD. Consiliul municipal, care era unica autoritate împuternicită să elibereze autorizații în conformitate cu acea lege, a considerat legislația ca fiind neclară și a refuzat s-o aplice față de PPCD, până când Parlamentul nu va da interpretarea sa oficială ... Astfel, ar părea dubios faptul dacă nerespectarea legislației în acele circumstanțe ar fi justificat o asemenea măsură severă precum este suspendarea. Totuși, chiar prezumând faptul că legislația era clară, Curtea nu este convinsă că nerespectarea acelei legislații, care, de altfel, se pedepsea cu amendă administrativă în mărime de MDL 180 - 450 (EUR 16 - 40) ..., ar putea fi considerată un motiv relevant și suficient pentru a impune suspendarea activității unui partid de opoziție.

74. În ceea ce privește prezența copiilor, Curtea notează că nu a fost stabilit de către instanțele judecătorești naționale că ei se aflau acolo din cauza acțiunilor sau a politicii partidului reclamant. Deoarece adunările se desfășurau într-un loc public, oricine, inclusiv copiii, puteau să participe la ele. Mai mult, în opinia Curții, acest lucru constituia mai degrabă o chestiune de alegere personală a părinților de a decide dacă să permită copiilor lor să participe la acele adunări și ar părea contrar libertății de întrunire a părinților și a copiilor de a-i împiedica să participe la astfel de evenimente, care, trebuie de reamintit acest fapt, erau desfășurate pentru a protesta împotriva politicii Guvernului în domeniul educației. Prin urmare, Curtea nu este convinsă că acest motiv a fost relevant și suficient.

75. Referitor la cel de-al treilea motiv invocat pentru suspendarea activității, Curtea nu este convinsă că interpretarea unui cântec studențesc destul de moderat putea fi, în mod rezonabil, interpretată ca o instigare la violență publică. Nici Ministerul Justiției și nici instanțele judecătorești naționale n-au încercat să explice în ce mod versurile contestate ale refrenului cântecului au constituit o instigare la violență. Prin urmare, acest motiv, de asemenea, nu poate fi considerat relevant și suficient.

76. Curtea reiterează că doar încălcările foarte grave, precum cele care pun în pericol pluralismul politic sau principiile democratice fundamentale ar putea justifica interzicerea activităților unui partid politic. Deoarece adunările PPCD au fost totalmente pașnice, nu au existat instigări la răsturnarea violentă a Guvernului sau orice alte acțiuni care ar submina principiile pluralismului și ale democrației, nu poate fi în mod rezonabil susținut faptul că măsura aplicată a fost proporțională cu scopul urmărit și că a reprezentat „o necesitate socială imperioasă”.

36. În aceste circumstanțe, având în vedere faptul că reclamantii erau membri și/sau susținători ai PPCD care au organizat și/sau au participat la adunările pașnice ale acestuia, Curtea nu poate decât să ajungă la o concluzie similară celei din hotărârea *Christian Democratic People's Party*, și anume că ingerința în libertatea de întrunire pașnică nu a fost proporțională cu scopul urmărit și că nu a reprezentat „o necesitate socială imperioasă”.

Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 11 al Convenției.

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 10 AL CONVENȚIEI

37. Reclamanții au mai pretins violarea articolului 10 al Convenției. Deoarece pretenția lor se referă la aceleași chestiuni ca cele examinate prin prisma articolului 11 al Convenției, Curtea nu consideră necesar de a o examina separat.

IV. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

43. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înalțelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciul material

44. Reclamanții au pretins compensații pentru amenzile pe care le-au plătit ca urmare a procedurilor contravenționale. Dl Iurie Roșca și dl Ștefan Secăreanu au pretins cu titlu de prejudiciu material câte MDL 450 (EUR 28 la 11 mai 2005), iar restul reclamanților au pretins câte MDL 90 (EUR 6 la 11 mai 2005).

38. Guvernul a susținut că nu există temeiuri pentru a acorda reclamanților vreun prejudiciu material.

39. Curtea consideră că pretenția reclamanților formulată cu titlu de prejudiciu material este întemeiată și o acordă integral.

B. Prejudiciul moral

40. Dl Iurie Roșca și dl Ștefan Secăreanu nu au formulat vreo pretenție cu acest titlu. Dl Petru Buburuz, Anatol Roșcovan și Anatol Eremia au pretins EUR 6,000, EUR 5,000 și, respectiv, EUR 7,000.

41. Guvernul nu a fost de acord și a considerat că nu au fost prezentate probe privind cauzarea prejudiciului moral.

42. Având în vedere constatarea sa privind violarea articolului 11 al Convenției, Curtea consideră că acordarea unei compensații cu titlu de prejudiciu moral este justificată în această cauză. Hotărând în mod echitabil, Curtea acordă fiecăruia din cei trei reclamanți care au pretins satisfacția echitabilă câte EUR 2,000.

C. Costuri și cheltuieli

43. Dl Iurie Roșca și dl Ștefan Secăreanu au pretins câte EUR 1,620; dl Anatol Roșcovan și dl Anatol Eremia au pretins câte EUR 1,016 iar dl Petru Buburuz a pretins EUR 1,500.

În sprijinul pretențiilor lor, reclamanții au prezentat o listă detaliată a orelor lucrate de către avocații lor asupra cauzelor și o listă detaliată a altor cheltuieli legate de examinarea cauzelor. De asemenea, ei au prezentat copii ale contractelor semnate între ei și avocații lor.

44. Guvernul nu a fost de acord cu sumele pretinse, susținând că reclamanții nu au probat preținsele cheltuieli de reprezentare. Potrivit lui, sumele pretinse de către reclamanți erau prea mari în raport cu salariul mediu lunar din Republica Moldova.

45. Curtea reamintește că, pentru ca costurile și cheltuielile să fie rambursate în temeiul articolului 41, trebuie stabilit dacă ele au fost realmente angajate, necesare și rezonabile ca mărime (a se vedea, spre exemplu, *Nilsen and Johnsen v. Norway* [GC], nr. 23118/93, § 62, ECHR 1999-VIII).

46. În această cauză, luând în considerație complexitatea cauzei, Curtea nu consideră suma pretinsă drept rezonabilă ca mărime și acordă reclamanților EUR 2,000 cu titlu de costuri și cheltuieli.

D. Dobânda de întârziere

54. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererile admisibile;
2. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 11 al Convenției;
3. *Hotărăște* că nu este necesar de a examina pretenția formulată în temeiul articolului 10 al Convenției;
4. *Hotărăște*
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamanților, în termen de trei luni de la data la care această hotărâre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, EUR 28 (douăzeci și opt euro) dlui Roșca, EUR 28 (douăzeci și opt euro) dlui Secăreanu și EUR 6 (șase

euro) fiecăruia din restul reclamanților, cu titlu de prejudiciu material, câte EUR 2,000 (două mii euro) cu titlu de prejudiciu moral fiecărui reclamant cu excepția dlui Roșca și dlui Secăreanu și suma totală de EUR 2,000 (două mii euro) cu titlu de costuri și cheltuieli, plus orice taxă care poate fi percepută, care să fie convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii;

(b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;

5. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 27 martie 2008, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Fatoș Araci
Grefier adjunct

Nicolas Bratza
Președinte